30 Μαΐου 2026

Μοναχός Ιωσήφ Κουτλουμουσιανοσκητιώτης (1886 – 30 Μαΐου 1992)

Ορθοδοξία και Ορθοπραξία / Συναξαριακές Μορφές

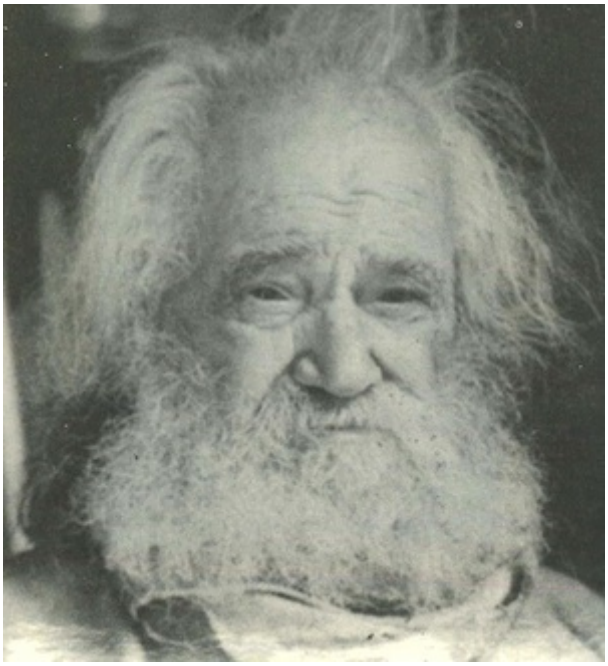

Ο Γέροντας-Ιωσήφ με τον Δικαίο Άνθιμο στη φτωχική Καλύβη του.

Ο επί επταετία γείτονας μου Γερο-Ιωσήφ ο Κύπριος έχει μία ωραία ιστορία, γεμάτη περιπέτειες, απλότητα και ταπεινότητα. Κατά κόσμον ονομαζόταν Ιωάννης Χατζηπαναγιώτου. Τους ευλαβείς, καλοσυνάτους, απλούς και φτωχούς γονείς του τους έλεγαν Νικόλαο και Παναγιώτα. Γεννήθηκε στο χωριό Ριζοκάρπασο, της σήμερα κατεχόμενης από τους Τούρκους Καρπασίας, το 1886. Το 1902 ήλθε στο

Άγιον Όρος. Στην Κύπρο δεν ξαναπήγε ποτέ. Την αγαπούσε όμως, προσευχόταν γι' αυτή, και τη θυμόταν. Έλεγε: «Ποτέ δεν έχω βγάλει την Κύπρο από την καρδιά μου, γιατί γέννησε αγίους». Θυμόταν τις πολλές εκκλησιές του χωριού του με τα ωραία ήθη κι έθιμα.

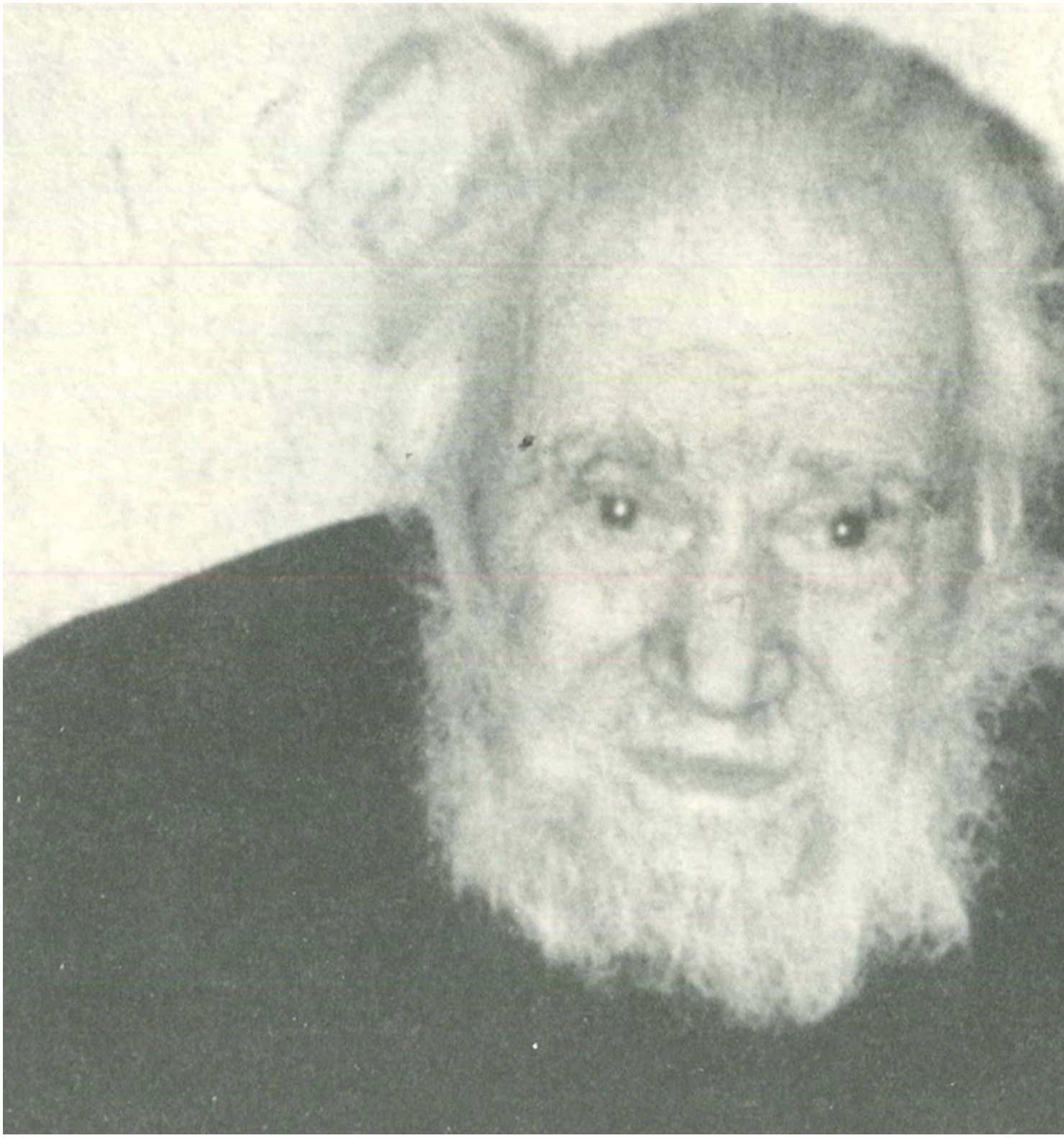

Ο Γέροντας Ιωσήφ, ο λάτρης της Αθωνίτισσας Θεοτόκου.

Είχε μάθει λίγη ξυλουργική στο χωριό του. Είχε λογισμό να εργασθεί στην αρχή ως

μαραγκός. Στα πρόσωπα των μοναχών όμως συνάντησε τον Θεό. «Να, εδώ είναι ο Θεός...» είπε, και αποφάσισε να καλογερέψει. Διήλθε διάφορα μέρη του Αγίου Όρους. Κατέληξε στην Καλύβη του Αγίου Ιωαννικίου του Μεγάλου στη σκήτη του Αγίου Παντελεήμονος, που ανήκει στη μονή Κουτλουμουσίου υπό τον ενάρετο Γέροντα Ιωαννίκιο († 1909), όπου έλαβε το μέγα σχήμα των μοναχών.

Σε μία αγρυπνία της μονής Καρακάλλου, στην πανήγυρη της μνήμης των αγίων Αποστόλων, καθώς προσευχόταν, είδε τον Απόστολο Παύλο να στέκεται στον δεσποτικό θρόνο: «Με τη φαλακρίτσα του, τα γενάκεια του, τον αναγνώρισα από την εικόνα του που ήξερα, να κηρύττει... Δεν καταλάβαινα αν είμαι ξύπνιος ή αν κοιμάμαι. Το μόνο που θυμάμαι από τα λόγια του είναι: “Και μία ημέρα να ζήσει ο άνθρωπος επάνω στη γη, αν δεν προσέξει, δύναται να κολασθεί...” Τούτος ο λόγος έμεινε μέχρι τώρα σαν κατακάθι μέσα στην καρδιά μου». Πράγματι, παρότι είχαν περάσει πάνω από εβδομήντα χρόνια το έλεγε σαν να ήταν χθεσινοβραδινό γεγονός.

Γέροντας Ιωσήφ ο Κύπριος, «το ψαλτήρι, το Ευαγγέλιο και ο Απόστολος μου αρέσουν».

Image not found or type unknown

Γέροντας Ιωσήφ ο Κύπριος, «το ψαλτήρι, το Ευαγγέλιο και ο Απόστολος μου αρέσουν».

Διήλθε πολλές δοκιμασίες. Εκούσια και ακούσια πείνα, φτώχεια, στέρηση, κακουχία και ταλαιπωρία. Πυκνές ασθένειες και πολλοί πειρασμοί τον κούρασαν αλλά δεν τον απογοήτευσαν. Τα δεχόταν όλα ως από Θεού.

Μερικές φορές ως άνθρωπος αντιδρούσε. Ήταν απλός και σύντομα μετανοούσε. Είχε κάποιες φυσικές θα λέγαμε παραξενιές, δεν μπορούσες όμως να τον παρεξηγήσεις, γιατί σεβόσουν την πολυχρόνια άσκησή του. Είχε εμπιστοσύνη στον Θεό και μεγάλη ευλάβεια στην Παναγία, την «Καλλονή των ωραίων», όπως την έλεγε. Είχε δίπλα στην κλίνη του και μία μικρή εικόνα της Παναγίας της Οικονόμισσας. «Ό,τι της ζητώ με οικονομεί», έλεγε. Έπαιρνε τις αθωνίτισσες, θαυματουργές, θεομητορικές εικόνες με τη σειρά και τις επικαλούνταν: «Τραβάω κομποσχοίνι στη Γλυκοφιλούσα της Φιλοθέου, για να με φυλάει, στην Οικονόμισσα

της Λαύρας, για να με συντηρεί, στην Παραμυθία της Βατοπεδίου, για να με παραμυθεί στις θλίψεις μου». Αν κάποιος τον αδικούσε, τον άφηνε στον Θεό. Παρότι επί εξήντα χρόνια ήταν με πατερίτσες, δεν έμενε αργός. Εκατόχρονος ανέβηκε στη σκεπή να φτιάξει τα κεραμίδια της σκεπής του. Τα τελευταία πενήντα χρόνια της ζωής του έζησε στη διπλανή μας Καλύβη του Αγίου Νικολάου. Είχε πάει στη μονή Ξενοφώντος να μαζέψει ελιές. Επιστρέφοντας βρήκε τη σκεπή της Καλύβης του Αγίου Ιωαννικίου, να έχει φύγει, ύστερα από ένα δυνατό νοτιά. Από τη στενοχώρια του σάλεψε ο νους του. Έμεινε τρεις ημέρες και τρεις νύχτες στο νάρθηκα του Κυριακού. Ο ιερεύς του διάβαζε Παρακλήσεις. Ο άγιος Παντελεήμων του παρουσιάσθηκε μέσα σε σύννεφο και τον έκανε καλά.

Ιερά Σκήτη Αγίου Παντελεήμονος-Κουτλουμουσίου (φωτ. Π. Βοκοτόπουλου)

Image not found or type unknown

Ιερά Σκήτη Αγίου Παντελεήμονος-Κουτλουμουσίου (φωτ. Π. Βοκοτόπουλου)

Συχνά έλεγε: «Ευχαριστώ τον άγιο Θεό, που μου έδωσε τούτο το καλό, την

αρρώστια, κι έτσι κάθομαι και κάμω περισσότερα πνευματικά». Όποιος τον βοηθούσε του έκανε κομποσχοίνι. Τις ακολουθίες έκανε με κομποσχοίνι. Αγαπούσε πολύ το Ψαλτήρι. Μου έλεγε μια μέρα: «Δόξα τω Θεώ. Κάθομαι, τραβάω κομποσχοίνι. Διαβάζω το Ψαλτήρι. Είναι το πιο ωραίο βιβλίο του κόσμου. Τί λόγια ωραία λέει αυτού. Ο Θεός μιλάει. Βρήκε, λέει, άνδρα κατά την καρδία του. Τον Δαυίδ. Ακούς τι λέει του Θεού το στόμα; Σαν την καρδιά του Θεού ήταν ο Δαυίδ. Μεγάλος άνθρωπος. Τις Κυριακές διαβάζω Ψαλτήρι. Το Ψαλτήρι, το Ευαγγέλιο και ο Απόστολος. Αυτά τα τρία μ' αρέσουν. Αυτά κυριαρχούν στην Εκκλησία. Έχω κι άλλα βιβλία. Βίους αγίων. Τα έχω διαβάσει πολλές φορές. Αυτά τα νέα βιβλία που γράφουν οι παπάδες δεν μου αρέσουν».

Όταν πέρασε τα εκατό χρόνια, διερωτάτο γιατί δεν τον παίρνει από τη ζωή ο Θεός. Περίμενε τον θάνατο. Είπε να του ετοιμάσουν τον σταυρό του τάφου του, να τον βλέπει καθημερινά. Μου έδωσε λίγα χρήματα που είχε μαζέψει για τα μνημόσυνά του. Όταν του πήγα κάποιους φίλους να πάρουν την ευχή του, τους ζητούσε χρήματα, για να προσεύχεται, για να με ντροπιάσει, να χαλάσει την εικόνα του, και να μην του ξαναπάω κόσμο, να τον τιμούν... Την ελπίδα του είχε πάντοτε στο έλεος του Θεού. Οι Βατοπεδινοί πατέρες θέλησαν να τον γηροκομήσουν, μα εκείνος ζήτησε να γυρίσει ν' αναπαυθεί στο καλύβι του. Ανεπαύθη εν Κυρίω το Ψυχοσάββατο της Πεντηκοστής, στις 30.5.1992, κι ετάφη στο κοιμητήρι της σκήτης μας την Κυριακή της Πεντηκοστής, κατά την οποία «Πνεύματος Αγίου επιδημία και ελπίδος συμπλήρωσις».

Πηγές – Βιβλιογραφία

Μωυσέως Αγιορείτου μοναχού, Συνομιλία μ' έναν υπεραιωνόβιο Γέροντα, Πρωτάτον 21/1990, σσ. 7-9. Συνεσίου Αγιορείτου μονάχου, Ο Γέροντας Ιωσήφ ο Αγιορείτης (ο φίλος της Παρθένου), Ορθόδοξη Μαρτυρία 39/1993, σσ. 29-32.

Πηγή: Μοναχού Μωυσέως Αγιορείτου, «Μέγα Γεροντικό ενάρετων αγιορειτών του εικοστού αιώνος, τόμος Γ΄ 1984-2000, σελ. 1335 – 1341